

บทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะ
การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับเด็กปฐมวัย :
กรณีศึกษาในโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย

THE ROLE OF THAI PARENTS IN FACILITATING LISTENING AND SPEAKING
SKILLS OF PRESCHOOL ENGLISH LANGUAGE LEARNERS :
A CASE STUDY IN AN INTERNATIONAL SCHOOL IN THAILAND

มยุรา วิริยเวช

MAYURA VIRIYAWET

วาสนา ศรีปรัชญานันต์

WASANA SRIPRACHYA-ANUNT

พุทธรชาติ อังณะกูร

PUTTHACHAT ANGNAKON

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THAMMASAT UNIVERSITY

กรุงเทพมหานคร

BANGKOK

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาใน 2 ประเด็นคือ บทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย และ บริบทที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาเชิงกรณีศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ปกครองคนไทยที่มีอายุมากกว่า 18 ปี มีบุตรหลานกำลังศึกษาในโรงเรียนนานาชาติเบิร์คเลย์อย่างน้อย 1 ปี ใช้วิธีการคัดเลือกอาสาสมัครแบบก้ำวหน้า จำนวน 3 คน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่เจาะจงร่วมกับการสังเกตอย่างใกล้ชิด ใช้แบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปมัยโดยการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนเพื่อส่งเสริมเด็กได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกับที่เด็กเรียน มีโอกาสได้เห็นพัฒนาของเด็กที่โรงเรียน และ การมีส่วนร่วมที่บ้านของผู้ปกครองประกอบด้วยกิจกรรมที่ผู้ปกครองจัดขึ้นเอง กิจกรรมและโปรแกรมเสริมพัฒนาการโดยสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหรือกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่โรงเรียน สำหรับ บริบทที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 3 ประการ คือ 1) ความเชื่อในบทบาทการมีส่วนร่วมของตนเองเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองทำในสิ่งที่ควรทำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ 2) ผู้ปกครองรู้สึกยินดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่โรงเรียนและพร้อมที่จะตอบรับการเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วม

ในกิจกรรมรวมทั้งการเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมในห้องเรียน การเข้าร่วมชมการแสดง การเป็นวิทยากรสาธิต หรือให้ความรู้ และ 3) ผู้ปกครองที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความยืดหยุ่นในเวลางานจึงสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กได้มากกว่าผู้ปกครองที่เป็นพนักงานประจำหรือที่มีข้อจำกัดด้านเวลา

คำสำคัญ : บทบาทผู้ปกครองคนไทย, เด็กปฐมวัย, การส่งเสริมทักษะการฟังและการพูด, การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ABSTRACT

There are 2 purposes of this research study; 1) the roles of Thai parents in facilitating listening and speaking skills, and 2) the influencing subjects which impact parental involvement in facilitating listening and speaking skills of preschool English language learners. This qualitative research is a case study in an international school in Thailand. By progressive sampling method, the sampling was 3 Thai parents who their children are currently studying at Berkeley International School. Collecting data by in-depth interview and analyzing data by essence analysis.

The in-depth interview showed that Thai parents desire to be involved both at school and at home activities. Involvement at school can help parents learn and understand how their children learning at school. Involvements at home are parent-initiated activities and after-school programs. There were 3 influencing subjects which impact parental involvement; 1) Believing in the role of involvement motivate parents to conduct facilitated activities in developing English language learning, 2) Parents' perceptions of invitation from school, teachers and children influence their decision making to get involved in any activities at school, which they are pleased to be part of school activities and willing to accept the invitations for participating at school, and 3) Parents' perceiving life context in skills and knowledge, time and energy. Skills and knowledge affect the pattern of facilitated activities provided for their children. Time and energy also affect the frequency of parental involvement.

Keywords : Role of Thai parents, Preschool, Facilitating listening and speaking skills, Parental involvement

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และวิทยาการต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันสะดวก รวดเร็ว และครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของโลก ซึ่งภาษา คือเครื่องมือหลักในการติดต่อสื่อสารและเนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างชนชาติในโลก ได้กลายเป็นความเข้าใจกันได้ (วรวรรณ เหมชะญาติ, 2542) ภาษาที่นิยมและได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันทั่วโลกคือภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแห่งเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการศึกษาและการทำงาน ในด้านความได้เปรียบในการติดตามข้อมูลข่าวสารความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ ๆ

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) ได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยว่าต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ และได้ระบุให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่คนในชาติต้องรู้เป็นอย่างดี จากวิสัยทัศน์นี้เองพ่อแม่และผู้ปกครองคนไทยส่วนใหญ่จึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของบุตรหลานเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองบางคนเชื่อว่าหากบุตรหลานเรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับปฐมวัย ก็จะทำให้เด็กมีทักษะด้านภาษาอังกฤษที่ดีกว่า เนื่องจากช่วงเด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาและรับรู้สิ่งใหม่ได้ดี ซึ่ง วราภรณ์ รักวิทย์ (2540) ได้กล่าวว่า หากมีการส่งเสริมทักษะภาษาให้เด็กได้อย่างเพียงพอ จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2559) ที่กล่าวว่าเด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการคิดและการสื่อสารความหมาย เพื่อพร้อมสำหรับการปรับตัวรับความรู้ใหม่ และเด็กยังสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และพัฒนาการด้านความสามารถทางภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเด็กวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว (อารี สันหลวี, 2537) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสที่ดีให้กับบุตรหลานในอนาคต พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงหันมาให้ความสนใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระบบโรงเรียนนานาชาติ ทั้งหลักสูตรอเมริกันและหลักสูตรอังกฤษเพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่ในระดับอนุบาลหรือย้ายบุตรหลานจากระบบโรงเรียนไทยให้เข้าเรียนในโรงเรียนระบบนานาชาติระหว่างภาคการศึกษา (ปิยนุช ทองทัว, 2552)

จากกลุ่มเด็กที่เข้าเรียนในระบบโรงเรียนนานาชาติระดับปฐมวัยในช่วงแรกนั้น เด็กที่มาจากครอบครัวไทยอาจประสบปัญหาในการสื่อสารและการเรียน เนื่องจากภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อสารภายในโรงเรียนแตกต่างกับภาษาที่เด็กใช้สื่อสารปกติกับพ่อ แม่ และผู้ปกครองเวลาอยู่ที่บ้าน จึงทำให้เด็กไม่มีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ และอาจส่งผลให้เด็กเกิดความเครียดในการไปโรงเรียนในช่วงแรก (The Asiaparent Thailand, 2559) ดังนั้น นอกจากความช่วยเหลือของคุณครู ในการช่วยพัฒนาภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองควรมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้เด็กได้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน ดังที่ Goodman (1986) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนในกิจวัตรประจำวัน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวานอกเหนือจากการเรียนที่โรงเรียนแล้ว ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการพัฒนาภาษาอังกฤษให้เด็กอย่างไร และต้องการศึกษาถึงความคิดเห็นและบทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติ ให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาบริบทที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

ประโยชน์ของการวิจัย

- 1. ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการแนะนำผู้ปกครอง ครู เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เห็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย
- 2. ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการกำหนดเชิงนโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีบริบทที่มีความหลากหลายทางภาษา
- 3. ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย
- 4. ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการทำวิจัยเพื่อต่อยอดเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา จากข้อมูล เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิด และทฤษฎี โดยได้นำรูปแบบ Model of the parental involvement process ของ Hoover-Dempsey and Sandle (1997) และ Parents’ Motivations for involvement ของ Walker, Wilkins, Dallaire, Sandler and Hoover-Dempsey (2005) มาเป็นแนวทางในการทำการศึกษาวิจัยตามโมเดลของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ที่มา : Hoover-Dempsey and Sandle (1997) และ Walker, Wilkins, Dallaire, Sandler, and Hoover-Dempsey (2005)

โมเดลดั้งเดิมของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Hoover-Dempsey and Sandler (1997) มุ่งศึกษาเหตุผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของบุตรผ่านมุมมองด้านจิตวิทยา ซึ่งเน้นไปที่ความเข้าใจปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อเจตจำนงของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม ต่อมาผลงานวิจัยของ Walker, Wilkins, Dallaire, Sandler, and Hoover-Dempsey (2005) นำไปสู่การปรับโมเดลเดิม โดยผนวกแนวคิดในระดับที่ 1 และระดับที่ 2 ให้อยู่ในภายใต้ 3 หัวข้อใหญ่ในระดับที่ 1 เท่านั้น ได้แก่ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจของผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึง การสร้างบทบาทของผู้ปกครองและความเชื่อในความสามารถของผู้ปกครอง โดยพบว่าความเชื่อนี้เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองทำในสิ่งที่ควรทำอันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษา 2) มุมมองของผู้ปกครองต่อการเชื่อเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมจากผู้อื่น ซึ่งรวมถึงมุมมองต่อการเชื่อเชิญทั่วไปจากโรงเรียน การเชื่อเชิญอย่างเฉพาะเจาะจงจากเด็ก และการเชื่อเชิญอย่างเฉพาะเจาะจงจากครูของเด็ก การเชื่อเชิญนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องการทราบว่า การมีส่วนร่วมของตนนั้นเป็นสิ่งที่ต้องการและได้รับการตอบรับที่ดีจากเด็ก ครูของเด็ก และโรงเรียน และ 3) บริบทชีวิตที่ผู้ปกครองมองตนเอง ทั้งด้านเวลาและกำลังกายและความรู้และทักษะของผู้ปกครอง ซึ่งการทำงานประจำอาจเป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมแต่ครอบครัวที่มีประสบการณ์ในข้อจำกัดนี้สามารถจัดการและบริหารเวลาในการมีส่วนร่วมได้ และความรู้และทักษะในการมีส่วนร่วม ส่วนความรู้และทักษะของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมหากครูช่วยเหลืออย่างเต็มที่ที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่โรงเรียน ในระดับที่ 2 กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมที่บ้าน และการมีส่วนร่วมในโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมที่บ้านในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การจัดการสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ การหาครูสอนพิเศษ การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในและนอกสถานที่ เป็นต้น และการมีส่วนร่วมในโรงเรียน โดยผู้ปกครองมีการติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน หรือกับครูโดยตรง การรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน และการสนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกรณีศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่เจาะจงในกรณีที่ผู้วิจัยสนใจโดยเฉพาะส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตอย่างใกล้ชิดในกรณีที่ต้องการศึกษาภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นจริงเพื่อมุ่งรายละเอียดและธรรมชาติของกรณีที่ต้องการศึกษา ให้ได้คำตอบที่เที่ยงตรงและสอดคล้องกับสภาพของกรณีที่น่าสนใจอย่างใกล้ชิด (Stake, 1998; Yin, 2003) มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนนานาชาติเบิร์คลีย์ (Berkeley international school) กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนนานาชาติที่ใช้หลักสูตรอเมริกาในการเรียนการสอนสำหรับเด็กตั้งแต่อายุ 2 ปี ถึง 18 ปี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองคนไทยที่มีบุตรหลานซึ่งกำลังศึกษาอยู่อนุบาลชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน (โรงเรียนนานาชาติเบิร์คลีย์, 2559) ทำการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายด้วยการวิจัยเชิงความสัมพันธ์แบบกรณีศึกษา มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมและรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดเกณฑ์คัดเลือกคือ

ผู้ปกครองคนไทยที่มีอายุมากกว่า 18 ปี มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่อนุบาลชั้นปีที่ 3 อย่างน้อย 1 ปี เป็นครอบครัวที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลักที่บ้าน และเป็นผู้ปกครองที่ยินยอมเข้าร่วมงานวิจัยนี้ได้จำนวน 8 คน จากนั้นทำการคัดเลือกผู้ปกครองที่มีลักษณะสำคัญที่ต้องการครบทั้ง 3 ประการ มาคัดเลือกผู้ปกครองคนไทยด้วยการคัดเลือกอาสาสมัครแบบก้าวหน้า (Progressive sampling) และพิจารณาตามลักษณะที่สำคัญที่ได้กำหนดไว้ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้ภาษาและการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

รายละเอียด	ผู้ปกครองคนที่	1	2	3	4	5	6	7	8
ภาษาที่ผู้ปกครองใช้กับเด็ก	ภาษาไทย	/	/	/	/	/	/	/	/
	ภาษาอังกฤษ	/							/
ภาษาที่บุคคลอื่นในครอบครัว ใช้กับเด็ก	ภาษาไทย	/	/	/	/	/	/	/	/
	ภาษาอังกฤษ								
เวลาที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมทักษะ	ทุกวันหลังเลิกเรียน	/			/	/	/		/
	เสาร์ – อาทิตย์	/						/	
	ช่วงปิดเทอม								
	ตามความสะดวก		/	/				/	
ประเภทของกิจกรรมส่งเสริมทักษะฯ ที่เด็กเข้าร่วม	จัดเองที่บ้าน		/		/		/	/	
	จัดโดยสถาบันอื่น	/	/	/			/	/	/
	จัดโดยโรงเรียน	/	/	/	/	/			/
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	มีส่วนร่วม	/	/			/	/	/	/
	ไม่มีส่วนร่วม			/	/				
ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน	ทุกครั้ง	/	/			/	/	/	
	บางครั้ง			/	/				/
	นาน ๆ ครั้ง								
	ไม่เคย								
ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียน	E-mail	/	/	/	/	/	/	/	/
	จดหมายจากโรงเรียน								
	Facebook / Line	/	/	/	/		/	/	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะสำคัญที่ต้องการครบทั้ง 3 ประการคือ ผู้ปกครองคนที่ 2, 6 และ 7 โดยเป็นครอบครัวที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกบ้าน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และผู้ปกครองใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักกับเด็ก ลักษณะสำคัญนี้กำหนดขึ้นเพื่อศึกษาถึงลักษณะและวิธีการที่ผู้ปกครองส่งเสริมทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยต่อในกิจกรรมในบ้านและกิจกรรมนอกบ้าน การรับรู้บทบาทของผู้ปกครองจากการมีส่วนร่วม

ในการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับโรงเรียน และข้อจำกัดทางภาษาที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการส่งเสริมทักษะทางการพูด และการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ถัดไปผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับบริบททางครอบครัว และการส่งเสริมทักษะทางการพูดและฟังภาษาอังกฤษของบุตรในช่วงปฐมวัยของผู้ปกครองทั้งสามท่าน โดยชื่อที่ใช้ต่อไปนี้เป็นนามสมมติทั้งสิ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก ซึ่งเป็นภาษาที่สอง โดยมุ่งเน้นให้ความสนใจในระดับกลไก (Mechanical skills) และระดับความรู้ (Knowledge) ของ Valette and Disk (1972) และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Hoover-Dempsey & Sandler, 1997) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองคนไทย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ภาษาและการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 บทบาทและพฤติกรรมของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ความตระหนักในสำคัญของภาษาและการส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กที่โรงเรียน และ บทบาทและพฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กที่บ้าน

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านการพิจารณา และตรวจสอบ ความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหา ให้สอดคล้องวัตถุประสงค์งานวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่ยังไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่อนุบาล 1-2 จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความง่ายของภาษา นำผลการทดลองมาปรับแก้ไขและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งจนแบบสัมภาษณ์มีความพร้อมสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกตามลักษณะสำคัญที่ต้องการ คือ ครอบครัวที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กทั้งในและนอกบ้าน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และผู้ปกครองใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักกับเด็ก ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ทำการนัดหมาย วันและเวลา พร้อมทั้งสถานที่เพื่อขอทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองคนไทย จำนวน 3 ครอบครัว โดยมีการแจ้งรายละเอียดเบื้องต้น ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์กำหนดไว้คนละ 2 ชั่วโมง ทำการนัดครั้งละ 1 คนเท่านั้น เพื่อป้องกันการสับสนของข้อมูล โดยมีการยืนยันนัดหมายล่วงหน้า 2 วัน ก่อนการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างด้วยการอัดเทป ในบรรยากาศที่สบาย ๆ เป็นกันเองปราศจากความเครียดและความกดดัน และจัดเวลาในการสัมภาษณ์คือ 16.00 น. - 18.00 น. ณ โรงเรียนนานาชาติเบิร์คคลีย์ กรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงโดยละเอียด ทุกคำ และมีการใช้รหัส (Code) ลงในเครื่องที่ทำการบันทึกเสียง ไม่ว่าจะเป็นชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ รายละเอียดอื่น ๆ วันเวลา และสถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive analysis)

โดยการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis) เป็นวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพแบบเหมาะสมตามที่ Stake (1998) ได้มีการแบ่งชั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยกรณีศึกษา ดังนี้

- 4.1 มีการใช้รหัส (Code) และรวบรวมข้อมูลทันที
- 4.2 ใช้ตัวอย่างเดียวเพื่อแสดงภาพของความหมายของข้อมูล
- 4.3 มีการแสดงแบบแผนเพื่อการตรวจสอบเกี่ยวกับช่วงระหว่างกลุ่มที่ได้ลงรหัสและคำตอบ
- 4.4 มีการสรุปอ้างอิงธรรมชาติที่ได้จากข้อมูลเสนอแนะ รวมทั้งสิ่งอื่นใดที่สามารถนำมาประยุกต์

ใช้กับสถานการณ์อื่นได้

ผลการวิจัย

การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย กรณีศึกษาโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นามสมมติสำหรับชื่อกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ปกครองและเด็กที่ให้สัมภาษณ์ในการนำเสนอและสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทของผู้ปกครองคนไทยในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยทำการสรุปรวบรวม เรียบเรียง และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางความถี่ประกอบการบรรยายแบบความเรียงตามประเด็นต่าง ๆ โดยใช้เลขลำดับของการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครอบครัวที่ 2 ครอบครัวที่ 6 และ ครอบครัวที่ 7 ซึ่งสรุปผลการวิจัยแสดงดังตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 4

ตารางที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองคนไทยครอบครัวที่ 2 ในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย

ครอบครัวที่	ความตระหนักในความสำคัญ	การมีส่วนร่วม	บทบาทและพฤติกรรม
2	- เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษและภาษาไทยมาก - ผู้ปกครองเลือกส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ - ลูกจำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษ - ถ่ายทอดทักษะภาษาอังกฤษในทุกเวลาที่จะทำได้กับลูก - เปิดโอกาสให้ลูกได้พูดคุยโต้ตอบภาษาอังกฤษกับบุคคลรอบตัว - เปิดโอกาสให้ลูกเรียนรู้ภาษาได้ดีจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม	- เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนทุกครั้ง - เข้าชมกิจกรรมของลูกและได้เห็นพัฒนาการของลูก - บอกเล่าให้ลูกพ่อบุญมาถึงพัฒนาการของลูกจากการทำกิจกรรมกับโรงเรียน - การเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน	- จัดกิจกรรมที่บ้านหลังเลิกเรียนและในวันหยุด - ลูกสามารถเลือกเรียนกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นได้ตาม ความสนใจของตัวเอง - พาไปเรียนกิจกรรมพิเศษตามสถาบันที่เปิดสอนโดยเลือกกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษ ในสถานการณ์ต่าง ๆ - ผู้ปกครองใช้สื่อเทคโนโลยี หนังสือนิทาน หนังสือภาพ ภาษาอังกฤษ ของเล่นเสริมทักษะ บอร์ดเกม และเกมการศึกษาที่ส่งเสริมภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 3 บทบาทของผู้ปกครองคนไทยครอบครัวที่ 6 ในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
สำหรับเด็กปฐมวัย+

ครอบครัวที่	ความตระหนักในความสำคัญ	การมีส่วนร่วม	บทบาทและพฤติกรรม
6	- ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัวใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับลูกเป็นหลัก - ผู้ปกครองต้องการให้ลูกเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันไป - ผู้ปกครองเลือกส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเป็นหลักส่วนภาษาไทยเสริมให้ที่บ้านได้ - ผู้ปกครองต้องการให้ลูกได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม - ผู้ปกครองพยายามใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับลูกเท่าที่จะทำได้ - ผู้ปกครองพาลูกท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นความสนใจและเป็นการเรียนรู้อีกทางหนึ่ง - ผู้ปกครองพาลูกไปเรียนกิจกรรมพิเศษตามสถาบันต่าง ๆ โดยเจาะจงเลือกชั้นที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ - ผู้ปกครองให้ลูกดูการ์ตูนภาษาอังกฤษที่ชอบที่สนใจเกิดเลียนแบบการใช้ภาษาอังกฤษโดยให้ลูกเล่าเรื่องบางตอนให้ฟังเป็นภาษาอังกฤษ	- ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและร่วมชมการแสดงในวันสำคัญต่าง ๆ - ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครในการจัดกิจกรรมวันนานาชาติ - ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมผู้ปกครอง - ผู้ปกครองช่วยคุณครูดูแลนักเรียนเวลาไปทัศนศึกษานอกโรงเรียน - ผู้ปกครองสนับสนุนสื่ออุปกรณ์บางอย่างที่คุณครูให้นักเรียนนำไปรวมกิจกรรม - ผู้ปกครองให้ลูกเข้าเรียนกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกวัน ซึ่งมีนักเรียนชั้นอื่นมาเรียนร่วมกันและได้เรียนกับครูที่ไม่ใช่ครูประจำชั้น	- ผู้ปกครองจ้างครูคนไทยมาสอนพิเศษภาษาอังกฤษที่บ้านตอนเย็น 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 60 นาที - ผู้ปกครองเน้นให้ครูคนไทยที่มาสอนพิเศษจัดการสอนวิชาการและการเล่นเกมต่าง ๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษ - ผู้ปกครองพาลูกไปทำกิจกรรมหลากหลายโดยเลือกกิจกรรมที่ลูกให้ความสนใจเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาและได้รับประสบการณ์ทางภาษาอย่างต่อเนื่อง - ผู้ปกครองจัดหาสื่อการเรียนมาให้ลูกอย่างสม่ำเสมอ - ผู้ปกครองพยายามให้ลูกอ่านนิทานก่อนนอนประมาณ 30 นาที เป็นภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง - ผู้ปกครองมีเวลาที่จะดูแลจัดหากิจกรรมและสื่อการเรียนต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาทักษะทางการพูดและการฟังของลูกได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4 บทบาทของผู้ปกครองคนไทยครอบครัวที่ 7 ในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
สำหรับเด็กปฐมวัย

ครอบครัวที่	ความตระหนักในความสำคัญ	การมีส่วนร่วม	บทบาทและพฤติกรรม
7	- ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัวใช้ภาษาไทยเป็นหลักกับลูก เพราะทุกคนไม่ถนัดใช้ภาษาอังกฤษ - ผู้ปกครองให้ความสำคัญภาษาอังกฤษมาก - ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นว่าเด็กในวัยนี้สามารถเรียนรู้สองภาษาควบคู่กันไปได้ - ผู้ปกครองหาครูสอนพิเศษเพื่อเป็นตัวช่วยในการฝึกภาษาอังกฤษ - ผู้ปกครองพาลูกไปเที่ยวเพื่อพบปะผู้คนและได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ - ผู้ปกครองจัดหาหนังสือ เกมและสื่อต่าง ๆ ที่ช่วยสอนภาษาอังกฤษให้กับลูก	- ผู้ปกครองทราบพฤติกรรมและพัฒนาการของลูกที่โรงเรียนเพราะเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนทุกครั้ง - ผู้ปกครองมักใช้เวลาว่างส่วนหนึ่งพูดคุยกับคุณครูประจำชั้นเกี่ยวกับพัฒนาการของลูก - ผู้ปกครองปรึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของลูก - ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครในการจัดกิจกรรมวันนานาชาติ - ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมผู้ปกครอง - ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมในห้องเรียน เช่น สานิต การทำอาหาร	- ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลลูกในวันธรรมดา - ผู้ปกครองให้ลูกมีการทำกิจกรรมกับครูสอนพิเศษคนไทยเพื่อส่งเสริมทักษะการพูดและการฟังเกือบทุกวัน วันละ 60 นาที โดยมีคุณยายเป็นผู้ดูแล - กิจกรรมที่ผู้ปกครองให้ครูสอนพิเศษคนไทยเน้นกับลูกได้แก่ การสนทนาภาษาอังกฤษ การออกเสียงสะกดคำภาษาอังกฤษ กิจกรรมคณิตศาสตร์ผ่านเกมและแบบฝึกหัด - ผู้ปกครองให้ลูกทำกิจกรรมที่หลากหลายตามสถาบันที่เปิดสอน ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ - ผู้ปกครองให้ลูกเลือกกิจกรรมตามความสนใจโดยเน้นที่สอนด้วยภาษาอังกฤษ - ผู้ปกครองเลือกซื้อสื่อการสอนประเภทหนังสือ นิทานภาษาอังกฤษ ของเล่น เกมการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษโดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับวัยและปลอดภัย

2. ผลการศึกษาบริบทที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลบนพื้นฐานของโมเดลกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มี 3 ประการ คือ 1) ความเชื่อในบทบาทการมีส่วนร่วมของตนเอง คือ ผู้ปกครองคนไทยเชื่อว่าตนเองมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมและช่วยเหลือในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ 2) มุมมองของผู้ปกครองคนไทยต่อการเชื่อเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมจากโรงเรียน ครู และเด็ก คือ ผู้ปกครองคนไทยรู้สึกยินดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่โรงเรียนและพร้อมที่จะตอบรับการเชื่อเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งการเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมในห้องเรียน การเข้าร่วมชมการแสดง และการเป็นวิทยากรสาธิตหรือให้ความรู้ และบริบทในชีวิตที่ผู้ปกครองคนไทยมองตนเอง ทักษะและความรู้ของผู้ปกครองคนไทยส่งผลต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษให้เด็ก เวลา และกำลังกายส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองคนไทยสามารถบริหารเวลาในการทำงานและมีสัปดาห์ว่างที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนได้ ความพร้อมทางการเงินทำให้ผู้ปกครองคนไทยสามารถจัดหากิจกรรมหรือสื่อการเรียนที่ส่งเสริมทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษได้หลากหลายได้ตามต้องการ

2.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มี 2 ส่วน คือ การมีส่วนร่วมที่โรงเรียน ผู้ปกครองคนไทยต้องการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนเพื่อจะส่งเสริมเด็กได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกับที่เด็กเรียนที่โรงเรียน และเป็นโอกาสให้ผู้ปกครองคนไทยเห็นพัฒนาการของเด็กที่โรงเรียน และ การมีส่วนร่วมที่บ้าน ผู้ปกครองจัดกิจกรรมขึ้นที่บ้าน ผู้ปกครองเลือกให้เด็กเข้าร่วมโปรแกรมหลังเลิกเรียนที่จัดโดยโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจทั้งวิชาการ กีฬา ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ โดยผู้ปกครองเชื่อว่าความสม่ำเสมอในการได้รับประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องผ่านบริบทและประสบการณ์ที่หลากหลายช่วยพัฒนาทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยเชื่อมโยงกับโมเดลของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่พัฒนามาจาก Model of the parental involvement process ของ Hoover-Dempsey and Sandler (1997) และ Parents' Motivations for involvement ของ Walker, Wilkins, Dallaire, Sandler, and Hoover-Dempsey (2005) มาเป็นแนวทางในการอภิปรายผล ตามโมเดลของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

1. บทบาทของผู้ปกครองคนไทยต่อการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติเบิร์คลีย์

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของผู้ปกครองคนไทยทั้งสามคน แสดงให้เห็นว่าต้องการมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่จัดที่บ้านและนอกบ้านให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่โรงเรียนเพื่อช่วยพัฒนาและส่งเสริมไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมที่โรงเรียน โดยผู้ปกครองตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง เพื่อจะได้ส่งเสริมเด็กได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับที่เด็กเรียนที่โรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของเด็กที่โรงเรียนอีกด้วย สอดคล้องกับที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544) ได้กล่าวถึงการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนว่า นอกจาก

จะเป็นการลดข้อขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียนแล้ว ยังสามารถสร้างความเข้าใจที่ติดต่อกันระหว่างบ้านและโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งผู้ปกครองแต่ละคนจะให้ความร่วมมือในส่วนที่ตนมีความชำนาญ ผู้ปกครองแต่ละคนมีจุดประสงค์ในการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนที่คล้ายคลึงกัน คือ เพื่อให้ทราบพัฒนาการและแนวทางการส่งเสริมเด็กอย่างเหมาะสมทั้งจากแนวทางปฏิบัติที่โรงเรียนและจากคำแนะนำจากครูประจำชั้น และการมีส่วนร่วมที่บ้าน ผู้ปกครองคนไทยทั้งสามคน เชื่อว่าการเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ผู้ปกครองจึงควรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่พบว่า บทบาทด้านการเรียนรู้ที่บ้านนี้ ผู้ปกครองต้องร่วมกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นการสร้างความต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้แก่ลูกที่บ้าน โดยประสบการณ์ภายในครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างค่านิยม ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อ พฤติกรรม และบุคลิกภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาเด็ก ซึ่งการมีส่วนร่วมที่บ้านประกอบด้วย 1) กลยุทธ์และกิจกรรมที่ผู้ปกครองจัดขึ้นเอง ผู้ปกครองเชื่อว่าตนเองเป็นผู้สอนและช่วยเหลือในการเรียนรู้ภาษาของเด็กทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ สอดคล้องกับ Lee (2010) ที่พบว่ากลยุทธ์ที่ผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กคือการทำกิจกรรมโดยใช้สื่อที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อสร้างความคุ้นเคยและพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษให้กับเด็ก และการช่วยสอนการบ้าน ตามระดับความสามารถทางภาษาของผู้ปกครอง และ 2) กิจกรรมและโปรแกรมเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองทั้งหมดให้เด็กเลือกเรียนกิจกรรมหลังเลิกเรียนที่จัดที่โรงเรียนตามความสนใจของเด็ก และพาไปเรียนกิจกรรมพิเศษตามสถาบันที่เปิดสอนในช่วงหลังเลิกเรียนหรือวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยกิจกรรมมีความหลากหลาย ทั้งที่เป็นวิชาการทางภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ กีฬา ศิลปะ ดนตรี ตามความถนัดและความสนใจ โดยเลือกกิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กได้ทบทวนและฝึกฝนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ

2. บริบทที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย

ผู้ปกครองคนไทยมีแรงจูงใจและความเข้าใจในบทบาทของตนเองเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ (Hoover-Dempsey & Sandler, 1997) ซึ่งบทบาทนั้นรวมไปถึงความเชื่อในตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ความรับผิดชอบ สิทธิ และหน้าที่ โดยความเชื่อนี้เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองทำในสิ่งที่ควรทำอันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษา ผู้ปกครองคนไทยทั้งสามคนเชื่อว่าเป็นหน้าที่ของตนในฐานะผู้ปกครองที่จะจัดเตรียมสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การสร้างบทบาทของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองเชื่อว่าเป็นความรับผิดชอบหลักของตนในฐานะผู้ปกครองที่จะต้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับ Lee (2010) ที่ศึกษาการรับรู้บทบาทของผู้ปกครองและการปฏิบัติตนที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กชาวไต้หวัน แสดงให้เห็นว่าการรับรู้บทบาทตนเองของผู้ปกครองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองมีการรับรู้บทบาทของตนเองต่อประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับบริบทและข้อจำกัดรายบุคคล และ ความเชื่อในความสามารถของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองคนไทยที่เชื่อมั่นในความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนแสดงบทบาทที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ผู้ปกครองที่ไม่มั่นใจในการใช้ภาษาได้หาตัวช่วยในการจัดกิจกรรม เช่น ครูสอนพิเศษ กิจกรรมหลังเลิกเรียน กิจกรรมที่เปิดสอนตามสถาบันหรือสื่อการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากความเชื่อในความสามารถของตนแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เช่น ลักษณะนิสัยส่วนตัว หรือความสนใจในกิจกรรมที่แตกต่างกัน

มุมมองของผู้ปกครองต่อการเชื่อเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้ปกครองคนไทยเห็นว่าการได้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนเป็นสิทธิพิเศษ เป็นโอกาสที่ได้เห็นพัฒนาการและเฝ้าดูการเติบโตของลูกที่โรงเรียน ผู้ปกครองคนไทยรู้สึกยินดีที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่โรงเรียนและพร้อมที่จะต้อนรับการเชื่อเชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งการเชื่อเชิญนี้รวมถึงการเชื่อเชิญทั่วไปจากโรงเรียน จากเด็ก และจากครู การเชื่อเชิญนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องการทราบว่า การมีส่วนร่วมของตนนั้นเป็นที่ต้องการและได้รับการตอบรับที่ดีจากเด็ก ครูของเด็ก และโรงเรียน สำหรับ บริบทในชีวิตที่ผู้ปกครองมองเห็นเอง ผู้ปกครองทั้งสามคนประกอบธุรกิจส่วนตัวและมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนสูง ปัจจุบันส่งผลให้มีอิสรภาพทางเวลาและความพร้อมทางการเงินที่จะสนับสนุนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเต็มที่ ในกลุ่มผู้ปกครองที่มีอาชีพและรายได้ที่ต่างออกไปจะส่งผลให้เกิดข้อจำกัดบางประการ สอดคล้องกับ นิติธร ปิลวาสน์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า พ่อแม่ที่มีฐานะเศรษฐกิจดีมักจะมีโอกาสในการจัดหาทรัพยากรหรือกิจกรรมมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกได้มากกว่า ครอบครัวที่อยู่ด้วยกันหรือครอบครัวที่หย่าร้าง ผู้ปกครองต่างก็ต้องการดูแลเด็กเองเพื่อสามารถติดตามพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กได้ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยผู้ปกครองคนไทยที่มีทักษะและมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษได้จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ในขณะที่ผู้ปกครองอีกสองคนที่ไม่มั่นใจในทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเองได้หาตัวช่วยอย่างครูสอนพิเศษมาช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษให้กับเด็ก ซึ่งเวลาและกำลังกาย การประกอบธุรกิจส่วนตัวไม่มีการกำหนดเวลาทำงานที่ตายตัว ผู้ปกครองสามารถบริหารเวลาในการทำงานและมีอิสรภาพทางเวลาที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน พาเด็กไปทำกิจกรรมนอกบ้านหลังเลิกเรียนและในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือใช้เวลาดูแลและจัดกิจกรรมที่บ้าน การที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงส่วนหนึ่งทำให้สามารถจ้างแม่บ้านหรือคนขับรถเพื่อมาแบ่งเบาภาระหน้าที่ ทำให้มีอิสรภาพทางเวลาในการดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่สามารถตรวจสอบทฤษฎีโมเดลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้อย่างลึกซึ้งในทุกระดับ และพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้และการใช้ภาษาอังกฤษให้ผู้ปกครองสามารถนำไปส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กในทิศทางเดียวกับโรงเรียน
2. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายทางระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาอังกฤษของเด็กหรือไม่ และควรศึกษาการส่งเสริมทักษะทางการพูดและการฟังภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองคนไทย ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อศึกษาความตระหนักในความสำคัญของภาษาแม่

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร : เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- ทิตนา แหมมณิ. (2559). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิติธร ปิลวาสน์. (2559). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบอย่างไร? สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2559*, จาก <http://tammkru.com/>
- ปิยนุช ทองท้ว. (2552). *ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนไทยในการส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนนานาชาติ หลักสูตรประเทศอังกฤษ ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.*
- โรงเรียนนานาชาติเบิร์คคลีย์. (2559). *จำนวนนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนนานาชาติเบิร์คคลีย์. อัดสำเนา.*
- วรวรรณ เหมชะญาติ. (2542). *เด็กที่รู้สองภาษาในสหัสวรรษใหม่. วารสารครุศาสตร์, 28, 28-36.*
- วรภรณ์ รักกิจย์. (2540). *การอบรมเลี้ยงดูปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อน.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*
- _____. (2544). *การประชุมสมัชชาการปฏิรูปการเรียนรู้ เรื่อง บทบาทและยุทธศาสตร์พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.*
- อารี สัททวิ. (2537). *นวัตกรรมการสอนแบบธรรมชาติ. ใน ใบประมวลสาระวิชาชุดวิชาสัมมนาปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 4-7. กรุงเทพมหานคร : สมาคมเพื่อพัฒนาเด็ก.*
- Goodman, K. S. (1986). *What's Whole in Whole Language? A Parent/Teacher Guide to Children's Learning.* Portsmouth, NH : Heinemann.
- Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). Why do parents become involved in their children's education?. *Review of Educational Research, 67*(1), 3-42.
- Lee, Y. (2010). Parents' Perceived Roles and Home Practices in Supporting Taiwanese Children's English Language and Literacy Learning. *English Teaching & Learning, 34*(1), 1-53.
- Stake, R. E. (1998). *Case Study Methods Education Research: Seeking Sweet Water. In R.M. Jaeger (Ed.), Complementary Method for Research in Education.* Washington, DC : American Educational Research Association.
- The Asiaparent Thailand. (2559). *ช่วยลูกปรับตัวเข้าโรงเรียนนานาชาติ. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2559*, จาก <https://th.theasianparent.com>
- Valette, R. M., & Disk, R. S. (1972). *Modern language performance objectives and individualization : A handbook.* New York, NY : Harcourt Brace Jovanovich.
- Walker, J. M., Wilkins, A. S., Dallaire, J. R., Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (2005). Parental Involvement: Model Revision through Scale Development. *The Elementary School Journal, 106*(2), 85-104.
- Yin, R. K. (2003). *Case Study Research: Design and Methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA : Sage Publications, Inc.

ผู้เขียนบทความ

นางสาว มยุรา วิริยเวช

ดร. วาสนา ศรีปรัชญานันต์

ดร. พุทธชาติ อังณะกรู

นักศึกษาระดับปริญญาโท

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิทยาการเรีนรู้และนวัตกรรมการศึกษา

คณะวิทยาการเรีนรู้และศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เลขที่ 99 หมู่ที่ 18 ถนนพหลโยธิน

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี 12121

E-mail : viriyawet@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะวิทยาการเรีนรู้และศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์